

Hans Leijnse: “Zonder bezieling lukt het niet”

“Ik fotografeer bijna altijd onder water, dat is mijn passie en daar liggen mijn ambities. Op vakantie met mijn gezin fotografeer ik ook wel boven water, maar verder zelden. Ik zoek bewust de geschikte plaatsen uit. Ik heb een voorkeur voor onderwerpen, mijn favoriete gebieden zijn Nederland, Bretagne en Noorwegen, niet de bonte tropische wateren.”

Commercieel valt er van onderwater fotografie niet te leven, al zijn er drie gespecialiseerde bladen in ons land. Op een ervan had hij al een dozijn maal een coverfoto, betaald werd er echter nooit. “Het is mijn professionele hobby, maar publiceren is ‘liefdewerk oud papier’, het levert heel weinig op in geld gerekend. Ik zoek te weinig de publiciteit. Ik vind het ‘leuk’, ook om compleet geïllustreerde artikelen te leveren. Incidenteel verkoop

ik iets rechtstreeks, maar verder distribueert Foto Natura mijn werk. In het begin heb ik bij Foto Natura gewerkt, maar daarmee ben ik gestopt toen mijn niet-fotografische baan meer tijd vergde.”

Hans Leijnse is, net als zijn vrouw, fysiotherapeut – duiken is hun passie. In het souterrain staan ook twee racefietsen, die wijzen op zijn tweede hobby. Als de foto’s bij dit artikel eindelijk op een CD staan, komt een vriend hem afhalen voor een wielertocht.

“Ik was indertijd bijna een profcarrière in de wielersport tegemoet gegaan en de laatste paar jaar is die belangstelling terug.”

Zijn eerste onderwater foto’s, hij was toen 16, dateren van 1978, met de camera in een plastic zak. De resultaten stelden teleur; Hans is nog steeds heel kritisch op zijn werk. Vijf jaar later deed hij een nieuwe poging met een geleende Nikonos in de Rode Zee.

“Ik had me goed voorbereid en wist alles van sluitertijden, diafragma’s en het werken met een flitser. Onderwater ontmoet je talloze technische problemen en sowieso geldt dat je eerst het duiken zelf moet beheersen en dan pas kunt denken aan fotograferen. Alle duikhandelingen moeten routine geworden zijn. Duikers werken met het buddy-systeem (altijd met zijn tweeën naar beneden), maar dat werkt met fotografen niet. Fo-

tografeert je buddy niet, dan heeft hij niet het geduld te wachten tot jij je opnamen hebt gemaakt. Die wil ook wat aan zijn duik hebben en niet op één plek blijven. Omgekeerd is het lastig om steeds op anderen te moeten letten, je hebt alle aandacht nodig voor je onderwerp. Ik ga dus alleen naar beneden, tenzij bijvoorbeeld mijn vrouw als 'model' meegaat. Er is geen opleiding voor dit specialisme.

Ik raad iedereen aan te beginnen met macro, dan zijn er relatief weinig variabelen die je hinderen. Later ga je ook met groothoek werken: dat is de 'topsport' onder water. De compositie en techniek zijn dan aanzienlijk lastiger, met name het licht. Werken met kunstlicht valt tegen en met menglicht helemaal. Je kunt nu eenmaal niets rustig vanaf statief maken. Je moet alle mogelijkheden heel snel

kunnen inschatten, je moet veel ervaring opdoen en Fingerspitzengefühl ontwikkelen. Nadenken moet overbodig zijn, daar heb je de concentratie niet voor. Duik je een tijdlang niet, dan moet je er weer in groeien. Zelfs je duikbril heeft invloed: andere bril is andere indruk. Gek genoeg gebruik ik het liefst een oude bril, die ik eens voor een rijksdaalder op de vrijmarkt tijdens Koninginnedag heb gekocht."

Hans Leijnse maakt geen geheim van zijn werkwijze en praat er graag over:

"Een ander doet het toch weer anders, ieder heeft zijn eigen interesse en manier van werken. Natuurlijk ken ik Willem Kolvoort goed en ik waardeer zijn fotografie. Omgekeerd ook, geloof ik. Hij doet b.v. meer met groothoek dan ik, hij heeft een andere stijl en voorkeur voor andere gebieden.

Een enorme winst was de overgang op digitaal. Ik liet me overtuigen na het zien van grote prints bij Foto Natura.

De kwaliteit was niet langer minder en ik heb najaar 2004 een Nikon D100 gekocht. Die monteerde ik in een oud, zelf aangepast huis voor de Nikon F4 (met batterijpak de grootste kleinbeeld camera ooit). Met mijn zuinige Zeeuwse achtergrond – geen cent te veel – vond ik het onzin om voor die D100 weer een nieuw huis van 3.500 Euro te kopen.

Ik kan maar twee dingen instellen, méér hoeft ook niet en je kunt wel onder water het histogram bekijken. Een ander groot voordeel is dat je niet meer na 36 dia's naar boven moet. Op een 2 Gb geheugenkaart gaan nu circa 180 opnamen tijdens één duik en haal ik per duik veel meer geslaagde opnamen dan vroeger op diafilm. Een dia is meteen 'klaar', nu werk ik in RAW en kan ik achteraf nog van alles op de computer nabewerken. Maar manipuleren of combineren van beelden doe ik niet, het gaat om kleine cosmetische correcties. Je moet de waarheid van een opname niet aantasten. Wel is er een vak bijgekomen, de fotografie is er niet gemakkelijker op geworden. Dat hele traject van nabewerking en afwerking moet je zelf doen. Nabewerken is echt een vak apart.

De verlengingsfactor van het brandpunt dwong me een nieuwe 10,5 mm full frame fisheye lens te kopen en ik experimenteer met een Sigma 10-20 mm zoom. Zo'n fisheye is fantastisch met zijn 180° diagonale beeldhoek. Zijn vervorming is geen probleem, niemand weet hoe het onderwerp er onder water uitziet. Het kan wel storen bij bepaalde wieren die parallel rechtstandig naar boven gaan. Ja, die gaan naar elkaar toe krommen. Je moet vooral oppassen met mededuikers, je krijgt erg veel in beeld. Anderen kiezen daarom wel voor een heel korte supergroothoek. Menglicht is ook lastig onder controle te houden. Het rood van flitslicht wordt geabsorbeerd, dus verder weg dan zo'n 1,5 meter werkt ook flitslicht niet meer. Dat kan enorm frustrerend zijn. En je autofocus werkt niet goed. Je stelt alles van tevoren in en regelt de scherppte door de camera iets voor- of achteruit te bewegen.

Onderwaterfotografie is in één opzicht uniek: we kennen een speciale fotowedstrijd, waarbij elke deelnemer op locatie binnen een beperkte tijd een aantal opnamen moet maken, zonder nabewerking. Onlangs won ik de 2e

prijs in de categorie 'beste foto digitaal' en de 1e prijs met mijn serie.

Dit 'Grevelingen kampioenschap' had ik wel goed voorbereid, maar op de dag zelf zat er van alles tegen. Ik had er een hard hoofd in toen ik boven kwam. Maar jurylid Willem Kolvoort zei dat de originaliteit, compositie en variatie ruimschoots opwogen tegen de iets mindere belichtingstechniek.

Vroeger won ik ook vaak prijzen in deze wedstrijd en jureerde 'de zaal'. Als ik won kreeg je de roddel: "hij heeft zoveel vriendjes". Nu win ik nog steeds, met een jury. Wat bleef is dat je daar en dan moet presteren. Het beste komt dan wel naar voren. Dat lukt me gelukkig al jaren lang. Maar je moet in de eerste plaats de bezieling hebben, anders gaat het niet."

www.hleijnse.nl ■

